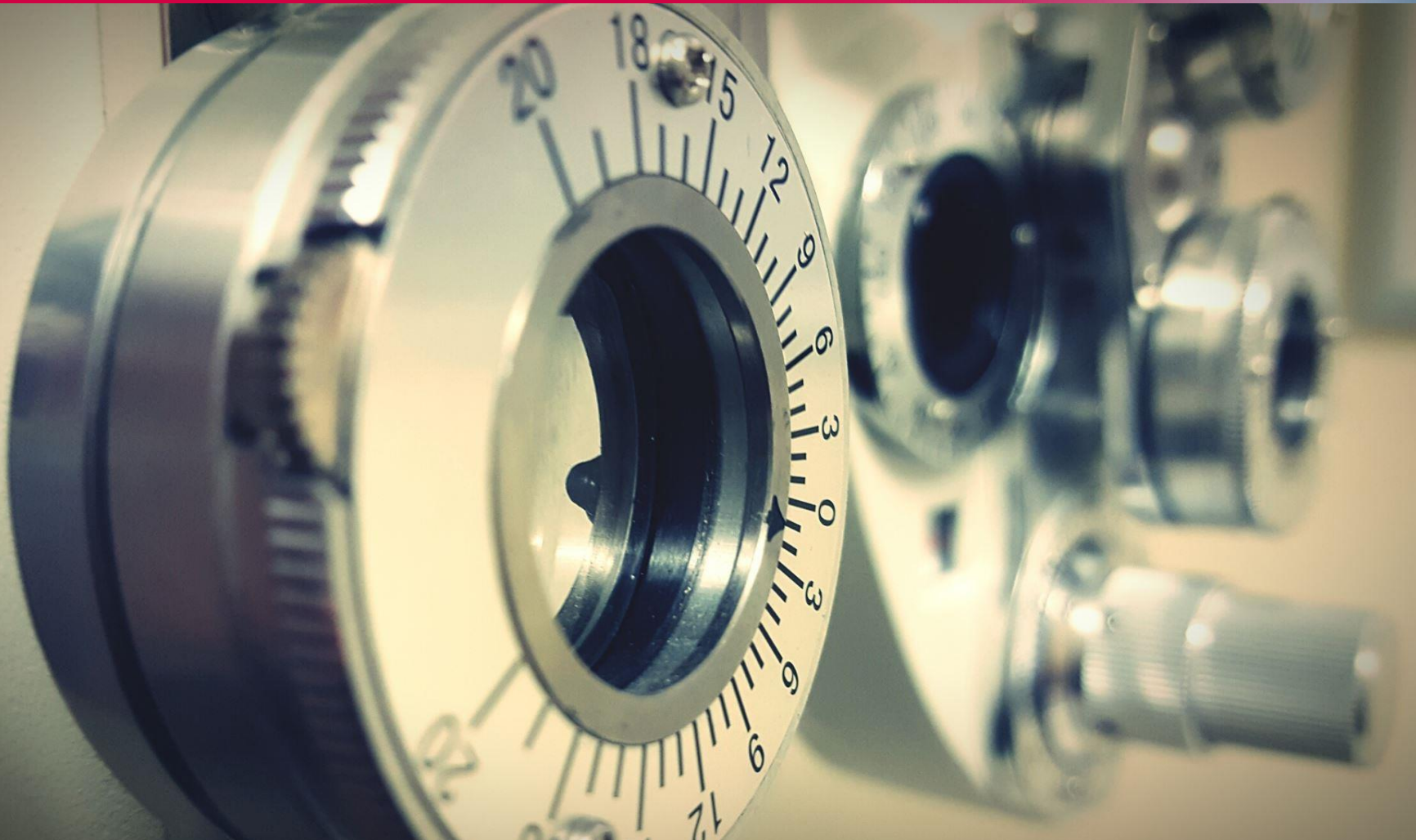
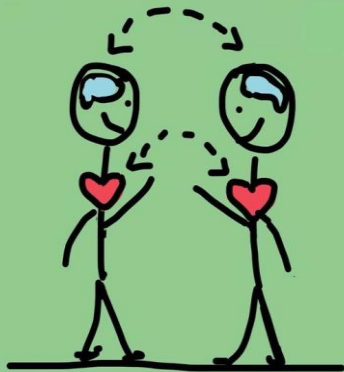

TOOLS VOOR LEESVAARDIGHEID

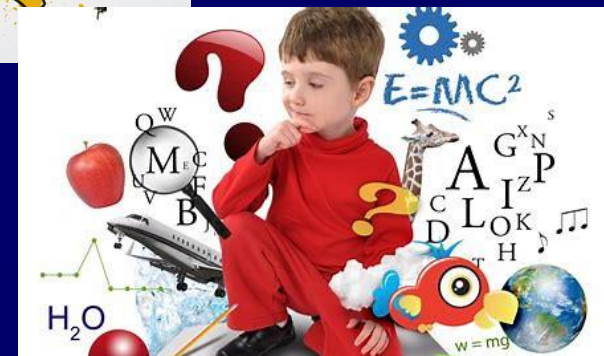
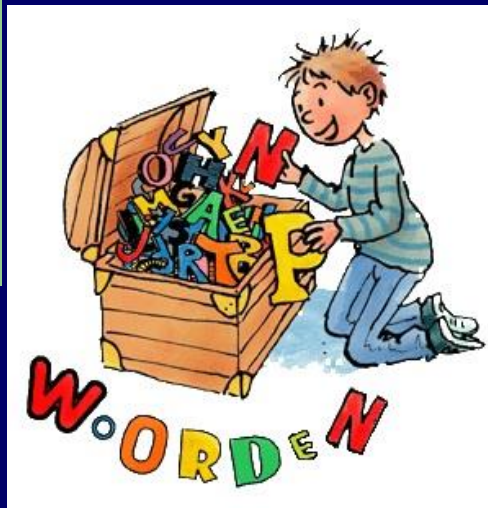

LEZEN: KRACHTIGE TOOL VOOR TAALONTWIKKELING

Lezen is een basis voor studiesucces
en een waardevollere aansluiting op de
maatschappij.

INLEVINGSVERMOGEN

Woordenschatdidactiek

Hoe belangrijk is woordenschat tijdens het lezen?

Lees mee...

We moeten - , zei een - uit Singapore tegen
- . We hebben geen - meer. Singapore is
maar - - - met een - - -. We - met - - dat we
niet - kunnen. - - ik - een - met een - aan - -,
het - er -. Voor de - mensen is dit nog - de -
- van - , maar dat is een niet meer te - -
geworden.

60%

Woordenschatdidactiek

We moeten -, zei een - uit Singapore tegen
-. We hebben geen - meer. Singapore is
maar een klein - met een sterk --. We - met
-- dat we niet anders kunnen. -- ik - een
huis met een - aan beide -, het - er -. Voor
de - mensen is dit nog - de -- van -, maar
dat is een niet meer te -- geworden.

70%

Woordenschatdidactiek

We moeten -, zei een - uit Singapore tegen me. We hebben geen - meer. Singapore is maar een klein - met een sterk groeiende bevolking . We - met zo'n - dat we niet anders kunnen. - - ik - een huis met een - aan beide - , het liefst er -. Voor de meeste mensen is dit nog steeds de - wijze van wonen, maar dat is een niet meer te - - geworden.

80%

Woordenschatdidactiek

We moeten omhoog, zei een - uit Singapore tegen me. We hebben geen - meer. Singapore is maar een klein eiland met een sterk groeiende bevolking . We - met zo'n ruimtegebrek dat we niet anders kunnen. - - ik wil iedereen een huis met een tuin aan beide zijden, het liefst er -. Voor de - mensen is dit nog steeds de ideale manier van wonen, maar dat is een niet meer te - geworden.

90%

Woordenschatdidactiek

We moeten omhoog, zei een architect uit Singapore tegen me. We hebben geen ruimte meer. Singapore is maar een klein eiland met een sterk groeiende bevolking. We kampen met zo'n ruimtegebrek dat we niet anders kunnen. Net zoals ik wil iedereen een huis met een tuin aan beide zijden, het liefst er omheen. Voor de meeste mensen is dit nog steeds de ideale manier van wonen, maar dat is een niet meer te realiseren droom geworden.

100%

Een tekst is pas redelijk leesbaar wanneer je 90% van de woorden begrijpt.

(LEES)TOOLS & WERKVORMEN VOOR IN JE LES!

Goed gereedschap
is het halve werk!

Deze tip komt van

TOOL 1: Begrippenlijst èn Woordossier

Woorddossier

1. Algemene woorden
2. Vaktaal
3. Woordcombinaties
4. Spreektaal - schrijftaal
5. Synoniemen
6. Thematische woordenlijsten

TOOL 2: Leesstrategieën

READING SKILLS

USE BACKGROUND KNOWLEDGE 	ASK QUESTIONS 	IDENTIFY THE AUTHOR'S PURPOSE 	IDENTIFY THE MAIN IDEA
RECOGNIZE SEQUENCE 	RECOGNIZE CAUSE AND EFFECT 	MAKE INFERENCES 	MAKE PREDICTIONS
SUMMARIZE 	DISTINGUISH BETWEEN FACT AND OPINION 	FIND FACTS AND DETAILS 	RECOGNIZE COMPARE AND CONTRAST
MAKE CONNECTIONS 	VISUALIZE 	REREAD FOR CLARITY 	ADJUST YOUR PACING

THE CLASSROOM KEY

READING STRATEGIES

PREDICT

Determine what you think will happen in the text. Use the title, text, and illustrations to help you.

VISUALIZE

Create mental images of the characters, settings, and events in the text.

QUESTION

Stop and ask yourself questions to see if the text makes sense. Reread the text if you need more information.

CONNECT

Think about what you already know about the text. Find ways to relate the text to yourself, other texts, and the world around you.

IDENTIFY

Determine the author's purpose. Find the important details, the main idea, and the themes of the text.

INFER

Use clues in the text and your own knowledge to fill in the gaps and draw conclusions.

EVALUATE

Think about the text as a whole and form opinions about what you read.

TOOL 3: Parafrases

Lees mee.... Wat staat hier nu eigenlijk?

De economie in de Verenigde Staten vertraagt onder invloed van minder bedrijfsinvesteringen, die op hun beurt weer een antwoord zijn op de Europese schuldencrisis en op het vooruitzicht van belastingverhogingen en budgettaire krapte in de VS.

- A. De Europese schuldencrisis veroorzaakte onder andere een belastingverhoging in de VS.
- B. Steeds meer Amerikaanse bedrijven investeren minder doordat de economie in de VS stil ligt onder invloed van de schuldencrisis in Europa.
- C. Doordat de Verenigde Staten in de toekomst budgettaire krapte kan verwachten, investeren bedrijven steeds minder. Dit heeft als gevolg dat de economie in de VS vertraagt.

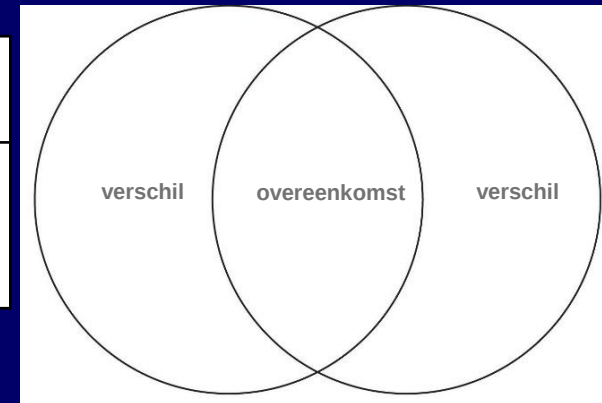
TOOL 4: Sleutelschema's

Voorbeelden sleutelschema's

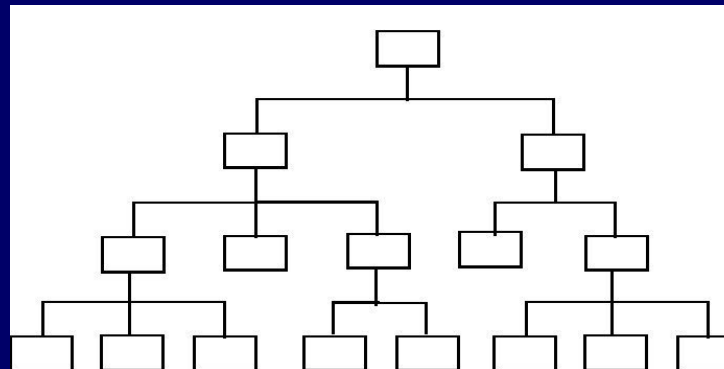
- Tabel
- Boomdiagram
- T-schema
- Venndiagram
- Tijdbalk
- Stroom-/kettingschema
- Cirkel
- Grafiek

T-schema

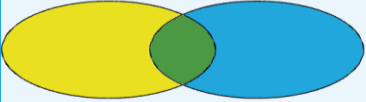
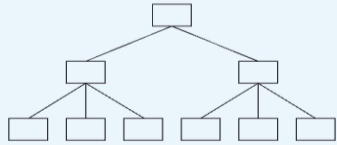

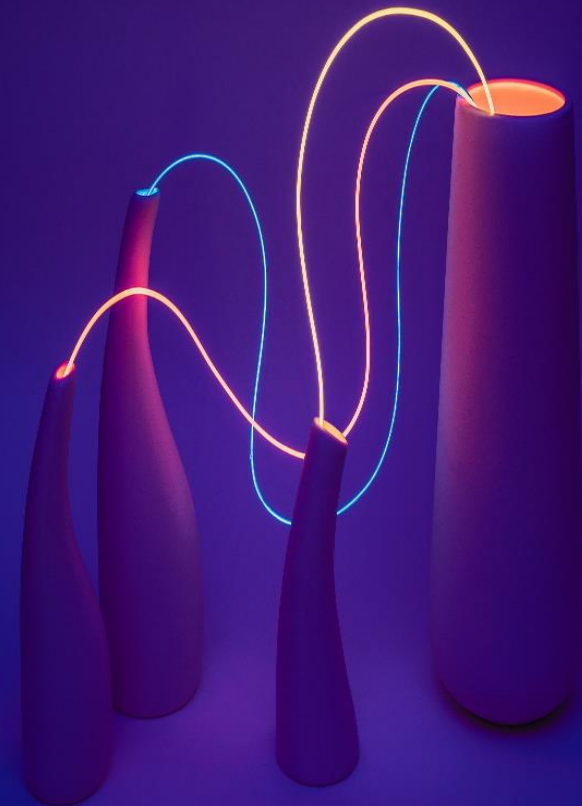
Venndiagram

Boomdiagram

Functie van sleutelschema's

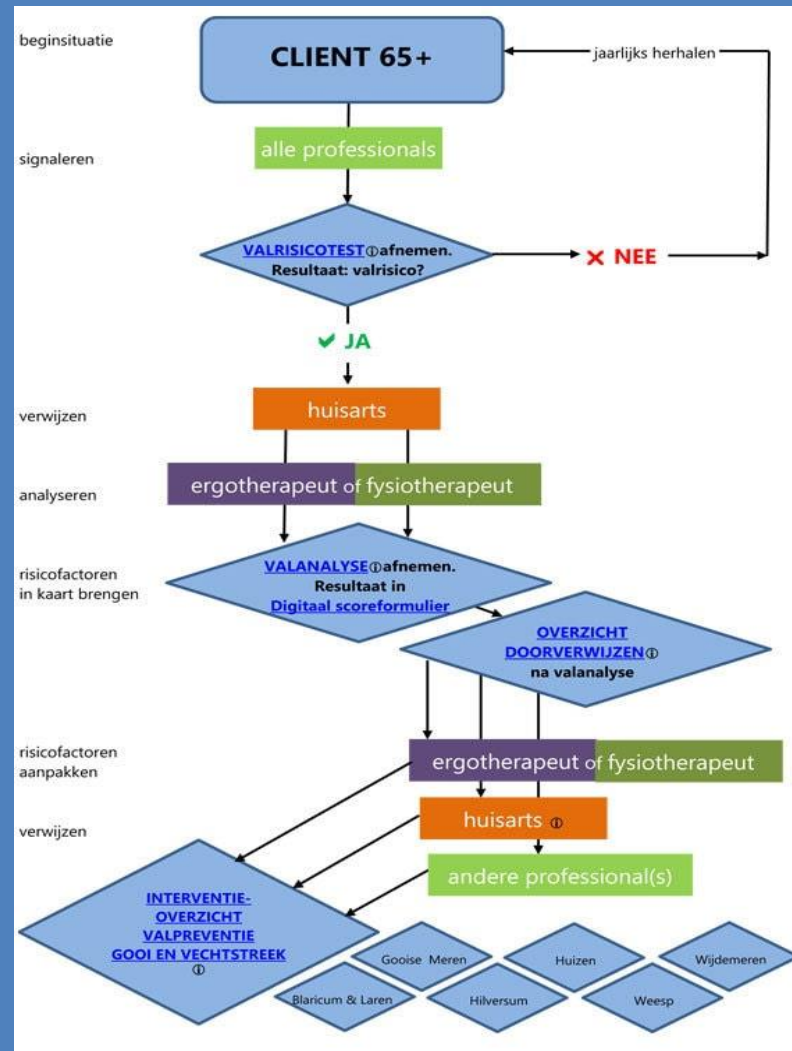
Soort schema	Zo ziet het eruit		Gebruik																
<i>T-schema</i>	Onderwerp deelonderwerp details deelonderwerp details		Hoofd- en bijzaken scheiden																
<i>Tabelschema</i>	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th><th>a</th><th>b</th><th>c</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>2</td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>3</td><td></td><td></td><td></td></tr> </tbody> </table>			a	b	c	1				2				3				Vergelijken
	a	b	c																
1																			
2																			
3																			
<i>Vennndiagram</i>			Vergelijken																
<i>Stroomdiagram</i>	⇒ ⇒ ↓ ⇒ ⇒		Volgorde Oorzaak - Gevolg																
<i>Boomschema</i>			Hiërarchie																

Sleutelschema's

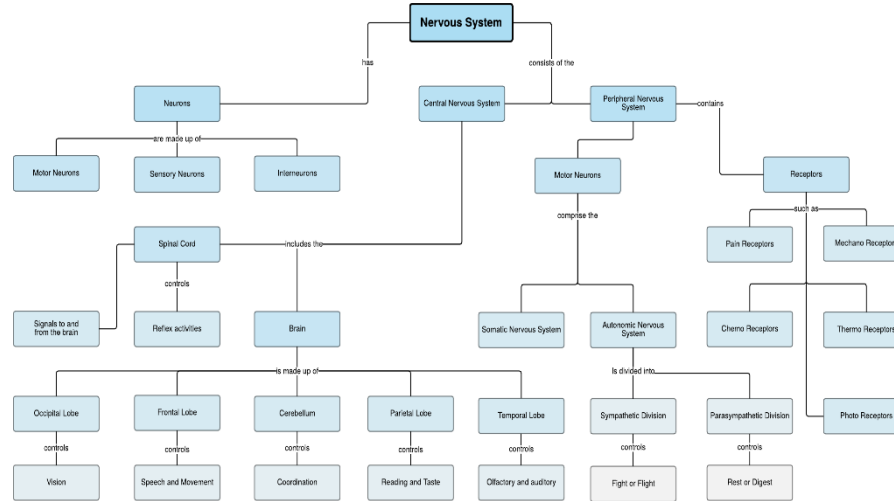

Venndiagram

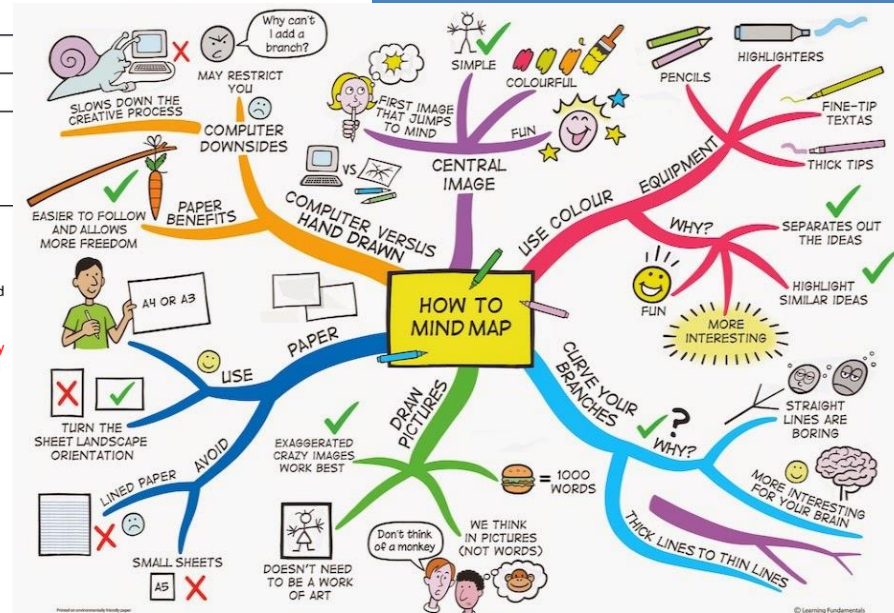
Stroomschema

Sleutelschema's

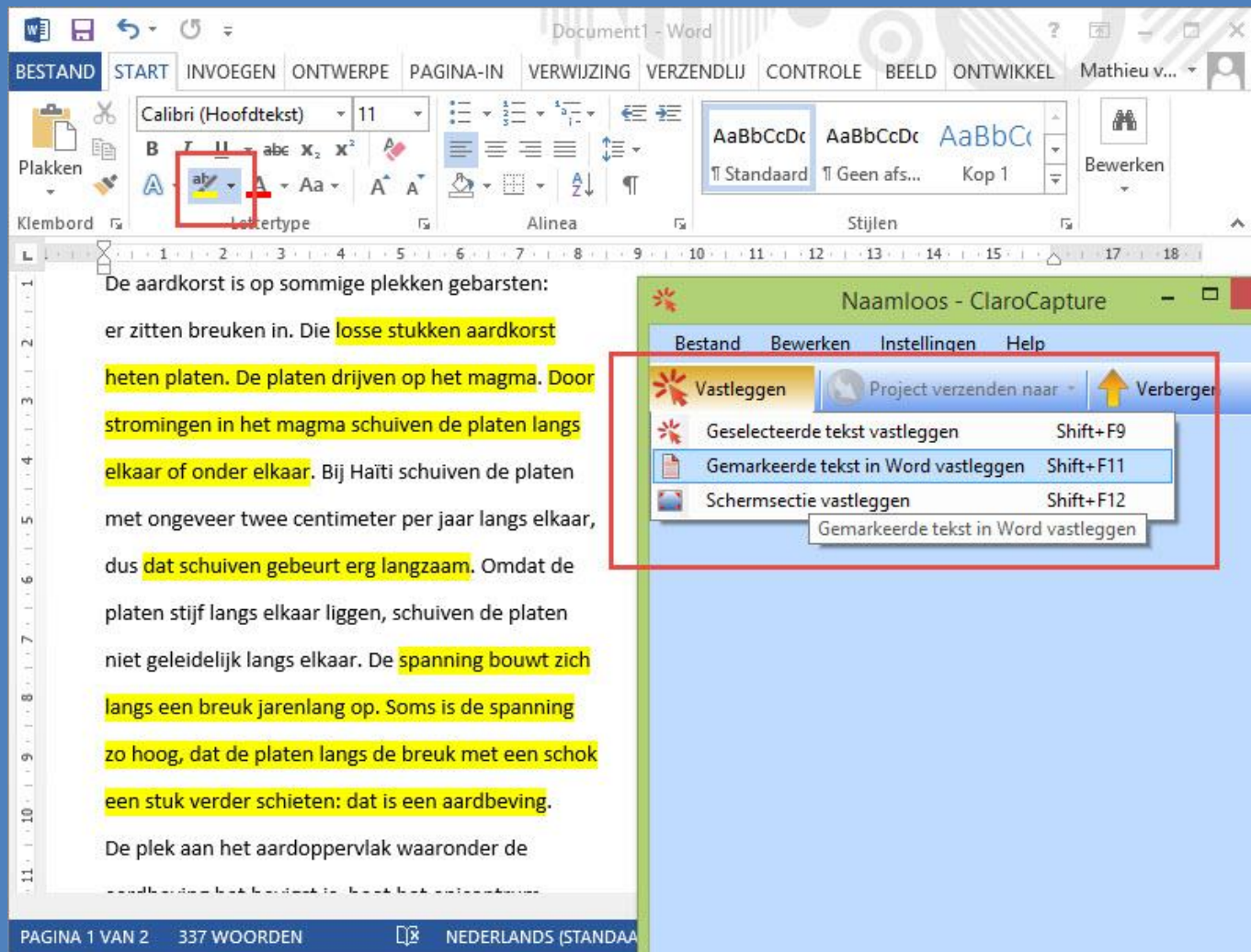

Kolommenschema

Hoofdzak	The history of Britain through the years			
Aspecten	Prehistory	Roman period 43-410	Germanic invasion 410-1066	Germanic invasion 410-1066
Deelaspecten	1 Iron Age Celtic culture 800 BC 2 Stonehenge 3 Silbury Hill	1 Roman invasion 2 Britannia + Hadrian's Wall 3 South Scotland 4 Queen Boudicca	1 5 th century 2 6 th century 3 7 th century	4 8 th century 5 9 th century 6 Conquest of England
Uitleg	1 Celtic culture → throughout North-West European Islands. 2 Built on Salisbury Plain 3000 years ago. Functions as kind of astronomical clock. 3 Biggest burial mound in Europe.	1 1 st Roman invasion → lead by Julius Caesar → wins but plunders and leaves. 2 2 nd Roman invasion → they stay and create Britannia (present England & Wales) → Romans build Hadrian's Wall to separate themselves from Scots & Picts. 3 Romans influenced Southern Scotland → Scots migrated to Ireland + Irish Picts = Roman opponents. 4 Boudicca leads revolt against Roman occupation but loses.	1 Anglo-Saxons from European Mainland invaded and settled in large numbers. They invaded the South-East but were halted in the West by Britons lead by King Arthur. 2 Anglo-Saxons way of life now dominate in nearly all of present day England. Celtic Culture only survived in present day Scotland, Wales and Cornwall. St. Patrick converts Ireland to Christianity. 3 St. Augustine arrives in Britain and introduces Christianity in the South of England (150 years later than Ireland). The Celtic	4 More Germanic invasions → Vikings, Danes, Norsemen (Scandinavia) → Only used for crops, plunders, etc. 5 Vikings settled at Islands around Scotland + regions of Ireland. 6 The Conquest of England was halted by King Alfred → he defeated the Vikings and made peace.

Taalsteun bij lezen met dyslexie – ClaroCapture

Gemarkeerde tekst
in Word vastleggen

WERKVORMEN IN JE LES!

VOOR HET LEZEN

Circuit met proefjes

Selecteer kernbegrippen uit de tekst en ontwerp er experiment/proefje bij dat je zelf voordoet of de studenten laat doen

Spel voorkennis

Maak kaartjes met op de voorkant een begrip dat nodig is voor het begrijpen van deze tekst. Op de achterkant staat een definitie. Laat een leerling een kaartje pakken en de voorkant hardop voorlezen. Geef iedereen een halve minuut bedenktijd en gooi vervolgens een balletje naar een leerling die zijn definitie moet noemen. Hierna mag deze leerling een kaartje voorlezen en gooit de bal na een halve minuut naar een andere leerling.

Kaartjes met mini-opdrachten

Bedenk drie kleine opdrachtjes bij het onderwerp van de tekst die studenten in tweetallen binnen vijf minuten kunnen uitvoeren.

Quiz voorkennis

Maak (via Kahoot bijvoorbeeld) een kort quizje over de begrippen die nodig zijn voor het begrijpen van de tekst.

Klassikaal woordweb

Bedenk een woord dat het onderwerp van de tekst weergeeft en gebruik het digibord (bijv. op bubbl.us) om er met de klas een woordweb van te maken. Studenten vullen via beurtverdelers het woordweb zelf aan op het bord en reageren op elkaar.

Filmpje met kijkvragen

Zoek een kort filmpje (max. 3 minuten) over het onderwerp en formuleer daar kijkvragen bij. Studenten mogen in tweetallen overleggen en schrijven de antwoorden op. De antwoorden worden kort besproken.

Tekenen

Bedenk een tekenopdrachtje rond een of meer kernbegrippen uit de tekst, die studenten aan elkaar doorgeven, erbij gaan tekenen en er daarna over kunnen praten.

Definities voorkennis

Selecteer maximaal vier kernbegrippen die nodig zijn voor begrip van deze tekst. Laat studenten daar in tweetallen een definitie van opschrijven (of een voorbeeldsom, schema etc.).

WERKVORMEN IN JE LES!

TIJDENS HET LEZEN

Samenvatten tijdens lezen

Laat studenten tijdens het lezen van elke alinea de kernzin onderstrepen of overschrijven.

Vragen formuleren

Laat studenten tijdens het lezen vragen formuleren over de inhoud of moeilijke woorden. Doe er eerst zelf een hardopdenkend voor (bijvoorbeeld een voorspellende vraag). Als studenten tijdens het verder lezen het antwoord zelf al vinden, noteren ze dat achter de vraag.

Hardop duo-lezen

Laat studenten in tweetallen lezen. De ene leerling leest een alinea hardop voor en de andere leerling moet de kern van de alinea in eigen woorden navertellen (evt. met als instructie “alsof je het aan een nieuwe leerling moet vertellen”).

Woordweb

Laat studenten tijdens het lezen woorden in een woordweb met elkaar verbinden of het woordweb van de voor-activiteit aanvullen.

Overleg over nieuwe informatie

Studenten lezen samen de tekst en na iedere alinea overleggen ze of deze nieuwe informatie bevat. Ze noteren de nieuwe informatie op een leeg A4.

Schema voor tijdens na 2.0

De studenten hebben voor het lezen de eerste twee kolommen van het werkblad met drie kolommen: ‘wat weet ik?’, ‘wat wil ik weten?’ en ‘wat kom ik te weten bij deze tekst?’ ingevuld. Tijdens het lezen vullen ze de derde kolom in en kijken of ze antwoord hebben gekregen op de tweede kolom.

Schema invullen

Maak een tabel van twee kolommen. Zet in de linker kolom steeds de kernbegrippen en laat studenten tijdens het lezen voorbeelden en definities van de begrippen in de rechterkolom invullen.

Laat studenten tijdens het lezen (bijvoorbeeld per alinea of paragraaf) vragen opschrijven beginnend met: Wie..?, Wat..?, Waar..?, Waarom..? en Hoe..?

Moeilijke woorden

Laat studenten de moeilijke woorden opschrijven en vervolgens met de Woordhulp uit het Stappenplan Lezen (van Nieuwsbegrip) achter de betekenis zien te komen. Laat de studenten ook aangeven welke aanpak van de Woordhulp ze hebben ingezet.

WERKVORMEN IN JE LES!

NA HET LEZEN

WWWWH-vragen maken

Laat studenten vragen maken met behulp van Wie..?, Wat..?, Waar..?, Waarom..? en Hoe..?

Interview over verschillende teksten

Kies 2 verschillende teksten over eenzelfde onderwerp en laat studenten elkaar in tweetallen (of met 2 tweetallen) elkaar interviewen over de tekst die ze niet gelezen hebben. (Geef voorbeeldvragen als Taalsteun.)

Samenvatting met behulp van begin- en eindzinnen van alinea's

Laat studenten met behulp van de eerste en laatste zin van alinea's een samenvatting schrijven.

Samenvatting met schrijfkader

Samenvatting met behulp van begin- en eindzinnen van alinea's.

Uitbreiden/aanvullen van woordweb

Als je gestart bent met een mindmap voor het lezen, laat de studenten deze dan nu aanvullen met voorbeelden.

Goed of fout? Waar of Niet waar?

Maak een korte opdracht (eventueel met Kahoot) met GOED/FOUT-vragen of WAAR/NIET WAAR-vragen.

Spiekbriefje

Laat de studenten een spiekbriefje maken. Verdeel delen van de tekst over de studenten en laat ze er samen een geheel van maken op een (heel) klein blaadje (spiekbriefjes zijn erg klein).

Samenvatting in 1 zin

Laat studenten proberen een niet al te lang stuk tekst in 1 zin samen te vatten met behulp van denken-delen-uitwisselen (eerst allemaal zelf een zin bedenken - in groepjes van 2 tot 4 samen tot de beste zin komen – klassikaal terugvragen en feedback geven).

ENKELE VOORBEELDEN

TENTAMENVRAGEN
MAKEN BIJ
STUDIETEKSTEN

OPINIERENDE
TEKSTEN
BEOORDELEN:
OVEREENKOMSTEN
EN VERSCHILLEN

EEN 5-MIN.
PRESENTATIE
VOORBEREIDEN
OVER INSPIRERENDE
VAKLITERATUUR

'30 SECONDS'
MET VAKTAAL UIT
JOUW LES!

EEN
SLEUTELSCHEMA
MAKEN VAN JOUW
LES / LITERATUUR

OPDRACHT: VERTOL EEN LES in 20 minuten!

1. Denk na over een les die niet helemaal lekker loopt...:

- studenten vinden de inhoud lastig,
- Leggen geen relaties,
- Missen context
- Doen weinig met de literatuur
- Etc.....

2. Kijk naar je lesdoel / leerdoel van die les en de les erop → modulehandleiding

3. Bedenk een uitdagende, creatieve **EXITKAART** voor het einde van je les: een lees- of schrijftaak, een korte presentatie, een geniale 'taalfrats', spelopdracht... Je mag ook meerdere EXIT-kaartjes uitwerken.

DOEL = STUDENTEN ZIJN ACTIEF: MET JOUW VAKINHOUD EN TAAL!

4. Denk na over een werkvorm voor de volgende les: wat ga je met de opdrachten doen? Ga je ze beoordelen en hoe? Geef ik het een vervolg?

